

— MODUŁ · OBSZAR: OŚRODEK I LUDZIE

Szkolenia i *kwalfikacje*

Moduł systemu EQM-S w obszarze: Ośrodek i ludzie. Stosowany łącznie ze Standardem Głównym EQM-S 000.

Spis treści

Przedmowa

Wprowadzenie

Konwencje

1. Zakres

2. Powołania normatywne

3. Terminy i definicje

4. Wymagania

Załącznik A (normatywny) — Matryca dowodowa

Bibliografia

Przedmowa

Niniejszy moduł został opracowany przez Komitet Techniczny EQM/KT 004 „Szkolenia i kwalifikacje personelu” w ramach systemu Equestrian Quality Management System (EQM-S). Jego celem jest ujednolicenie wymagań dotyczących kompetencji, szkoleń i ciągłego rozwoju zawodowego osób zatrudnionych i współpracujących w ośrodkach jeździeckich. Moduł stanowi część systemu EQM-S i jest stosowany łącznie ze Standardem Głównym EQM-S 000.

Opracowanie prowadził Komitet Techniczny EQM/KT 004 przy udziale konsultacji merytorycznej Stowarzyszenia Hodowców Koni Polskich. Wydanie 1 zastępuje projekt DRAFT EQM-S 004:2024.

Wprowadzenie

Poziom kwalifikacji i kompetencji personelu jest podstawowym warunkiem bezpieczeństwa jeźdźców, dobrostanu koni oraz jakości usług ośrodka jeździeckiego. Nieodpowiednio przeszkolony instruktor lub opiekun koni stanowi bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt. Niniejszy moduł ustanawia obowiązkowe wymagania minimalne, które pozwalają jednostce oceniającej w sposób obiektywny i powtarzalny stwierdzić kompetentność personelu podczas audytu.

Konwencje

W niniejszym module stosuje się następujące czasowniki normatywne:

- **musi, należy** — wymaganie obowiązkowe (odpowiednik „shall”). Niespełnienie stanowi niezgodność.
- **zaleca się** — zalecenie (odpowiednik „should”). Niespełnienie nie stanowi niezgodności; może być przedmiotem uwagi w raporcie.
- **może** — możliwość lub opcja (odpowiednik „may”).

1. Zakres

1.1. Niniejszy moduł określa wymagania dotyczące:

- a) minimalnych kwalifikacji instruktorów, opiekunów koni i pozostałego personelu ośrodka;
- b) weryfikacji kompetencji instruktorów i trenerów zewnętrznych prowadzących zajęcia na terenie ośrodka;
- c) planowania, realizacji i dokumentowania szkoleń wstępnych, okresowych i specjalistycznych;
- d) oceny kompetencji personelu i planowania jego rozwoju zawodowego;
- e) przechowywania dokumentacji kwalifikacyjnej i szkoleniowej.

1.2. Moduł ma zastosowanie do wszystkich typów ośrodków jeździeckich: rekreacyjnych, sportowych, hodowlanych, prywatnych i komercyjnych, niezależnie od liczby zatrudnionych.

2. Powołania normatywne

Z niniejszym modułem stosuje się następujące dokumenty (zastosowanie najnowszych wydań):

- EQM-S 000 — Standard Główny. System zarządzania jakością ośrodka jeździeckiego
- EQM-S 001 — Bezpieczeństwo jeźdźca
- EQM-S 002 — Dobrostan koni
- EQM-S 003 — Infrastruktura i wyposażenie
- EQM-S 005 — Organizacja zajęć
- EQM-S 006 — Zarządzanie ryzykiem
- EQM-S 007 — Utrzymanie sprzętu
- EQM-S 008 — Transport koni
- EQM-S 009 — Opieka weterynaryjna
- EQM-S 010 — Informowanie i edukacja klientów
- ISO 9001:2015, Quality management systems — Requirements

3. Terminy i definicje

Na potrzeby niniejszego modułu stosuje się terminy i definicje zawarte w EQM-S 000 oraz poniższe.

3.1 personel — wszyscy pracownicy ośrodka jeździeckiego oraz osoby współpracujące na podstawie umów cywilnoprawnych, prowadzące zajęcia jeździeckie, opiekę nad końmi lub inne czynności związane z działalnością ośrodka.

3.2 instruktor — osoba prowadząca zorganizowane zajęcia jeździeckie na terenie ośrodka, posiadająca licencję instruktorską uznawaną przez właściwy krajowy lub międzynarodowy związek jeździecki.

3.3 trener zewnętrzny — instruktor lub trener niebędący pracownikiem ośrodka, prowadzący zajęcia jeździeckie na terenie ośrodka na podstawie odrębnej umowy lub zaproszenia.

3.4 opiekun koni — osoba odpowiedzialna za codzienną opiekę nad końmi: żywienie, pielęgnację, obserwację zdrowotną i utrzymanie boksów.

3.5 ocena kompetencji — udokumentowany proces weryfikacji wiedzy, umiejętności i zachowań pracownika w odniesieniu do wymagań stanowiska.

3.6 licencja PZJ lub równoważna — uprawnienie instruktorskie wydane przez Polski Związek Jeździecki lub inne krajowe stowarzyszenie jeździeckie zrzeszone w FEI, uznawane w zakresie prowadzenia zajęć jeździeckich.

4. Wymagania

4.1 Kwalifikacje minimalne personelu

4.1.1 Instruktorzy jazdy konnej. Instruktor musi posiadać aktualną licencję instruktorską PZJ lub równoważną, wydaną przez krajowe stowarzyszenie jeździeckie zrzeszone w FEI. Minimalne wymagania stanowiskowe:

- a) wykształcenie minimum średnie;
- b) udokumentowane minimum 3 lata praktyki jeździeckiej;
- c) aktualne szkolenie z pierwszej pomocy przedmedycznej, odświeżane co najmniej raz na 3 lata.

4.1.2 Opiekunowie koni. Opiekun koni musi posiadać udokumentowane minimum 1 rok praktyki pracy z końmi lub ukończony kurs opieki nad końmi. Minimalne wymagania stanowiskowe:

- a) wykształcenie minimum zawodowe;
- b) udokumentowane minimum 1 rok pracy z końmi lub ukończony kurs opieki nad końmi uznawany przez krajową organizację jeździecką;
- c) znajomość podstaw pierwszej pomocy weterynaryjnej, potwierdzona ukończonym szkoleniem.

4.1.3 Personel administracyjny. Personel administracyjny prowadzący kontakt z klientami i obsługujący harmonogram zajęć musi posiadać:

- a) wykształcenie minimum średnie;
- b) udokumentowane minimum 1 rok doświadczenia w pracy administracyjnej lub pokrewnej;
- c) zakończone szkolenie wstępne zapoznające ze specyfiką działalności ośrodka jeździeckiego.

4.1.4 Zakazane przypisania obowiązków. Ośrodek nie może powierzać prowadzenia zorganizowanych zajęć jeździeckich osobom nieposiadającym aktualnej licencji instruktorskiej, o której mowa w 4.1.1.

4.2 Weryfikacja kompetencji instruktorów i trenerów zewnętrznych

4.2.1 Proces weryfikacji. Przed dopuszczeniem instruktora lub trenera zewnętrznego do prowadzenia zajęć na terenie ośrodka ośrodek musi przeprowadzić i udokumentować weryfikację posiadania:

- a) aktualnej licencji instruktorskiej PZJ lub równoważnej, na poziomie nie niższym niż wymagany w 4.1.1;
- b) aktualnego szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej.

4.2.2 Zobowiązanie do przestrzegania procedur ośrodka. Ośrodek musi przed dopuszczeniem trenera zewnętrznego do zajęć uzyskać od niego pisemne potwierdzenie zapoznania się z:

- a) procedurami bezpieczeństwa jeźdźca (EQM-S 001);
- b) zasadami dobrostanu koni obowiązującymi w ośrodku (EQM-S 002);
- c) zasadami zarządzania ryzykiem i procedurami awaryjnymi (EQM-S 006).

4.2.3 Rejestr trenerów zewnętrznych. Ośrodek musi prowadzić aktualny rejestr trenerów zewnętrznych dopuszczonych do prowadzenia zajęć, zawierający: imię i nazwisko, numer licencji, datę weryfikacji i datę wygaśnięcia ważności dokumentów.

4.3 Szkolenie wstępne

4.3.1 Objęcie szkoleniem. Każdy nowy pracownik musi ukończyć szkolenie wstępne przed samodzielnym objęciem obowiązków. Szkolenie musi obejmować co najmniej:

- a) zapoznanie z regulaminem ośrodka, zasadami BHP i procedurami awaryjnymi;
- b) zapoznanie z procedurami bezpieczeństwa jeźdźca (EQM-S 001) i dobrostanu koni (EQM-S 002);
- c) zakres obowiązków wynikający ze stanowiska.

4.3.2 Dokumentacja szkolenia wstępnego. Ośrodek musi dokumentować odbycie szkolenia wstępnego przez każdego pracownika poprzez podpisaną przez pracownika kartę szkolenia, zawierającą datę, zakres i imię osoby prowadzącej.

4.4 Szkolenia okresowe

4.4.1 Częstotliwość. Ośrodek musi zapewnić co najmniej raz w roku szkolenia okresowe dla wszystkich pracowników, obejmujące aktualizację wiedzy z zakresu bezpieczeństwa, dobrostanu koni i procedur ośrodka.

4.4.2 Szkolenia z bioasekuracji. Ośrodek musi zapewnić co najmniej raz w roku szkolenie personelu z procedur bioasekuracji opisanych w EQM-S 009, obejmujące:

- a) zasady kwarantanny, dezynfekcji i higieny stajni;
- b) kontrolę ruchu pojazdów i osób postronnych;
- c) monitorowanie stanu zdrowia koni i postępowanie w razie podejrzenia choroby zakaźnej.

4.4.3 Szkolenia specjalistyczne. Ośrodek musi zapewnić szkolenia specjalistyczne wynikające z roli stanowiskowej, w tym co najmniej:

- a) dla instruktorów: aktualizację wiedzy z technik treningowych i metodyki nauczania — nie rzadziej niż raz na 2 lata;
- b) dla opiekunów koni: aktualizację wiedzy z zakresu pielęgnacji, żywienia i rozpoznawania objawów chorobowych — nie rzadziej niż raz na 2 lata.

4.5 Ocena kompetencji personelu

4.5.1 Regularność ocen. Ośrodek musi przeprowadzać ocenę kompetencji każdego pracownika co najmniej raz na 12 miesięcy.

4.5.2 Treść oceny. Ocena musi obejmować weryfikację:

- a) wiedzy i umiejętności właściwych dla stanowiska;
- b) znajomości i stosowania procedur ośrodka;
- c) aktualności posiadanych kwalifikacji i uprawnień.

4.5.3 Dokumentacja ocen. Wyniki oceny kompetencji muszą być dokumentowane na piśmie i podpisywane przez pracownika oraz osobę oceniającą. Dokumentacja musi zawierać datę oceny i wnioski dotyczące dalszego rozwoju.

4.5.4 Działania po ocenie. W przypadku stwierdzenia braków kompetencyjnych ośrodek musi opracować i wdrożyć plan działań korygujących, uwzględniający szkolenia uzupełniające lub zmianę zakresu obowiązków, przed ponownym samodzielnym wykonywaniem czynności wymagających niepotwierdzonych kompetencji.

4.6 Dokumentacja kwalifikacyjna i szkoleniowa

4.6.1 Zakres dokumentacji. Ośrodek musi prowadzić dokumentację obejmującą dla każdego pracownika:

- a) kopie certyfikatów, licencji i dyplomów potwierdzających kwalifikacje;
- b) karty szkoleń wstępnych i zaświadczenia o ukończeniu szkoleń okresowych;
- c) protokoły ocen kompetencji.

4.6.2 Okres przechowywania. Dokumentacja, o której mowa w 4.6.1, musi być przechowywana przez co najmniej 5 lat od daty wystawienia dokumentu lub od dnia zakończenia współpracy z pracownikiem, w zależności od tego, który termin jest późniejszy.

4.6.3 Dostępność dokumentacji. Dokumentacja kwalifikacyjna musi być dostępna podczas audytu. Ośrodek musi zapewnić jej aktualność poprzez aktualizację niezwłocznie po uzyskaniu przez pracownika nowych uprawnień lub ukończeniu szkolenia.

Załącznik A (normatywny) – Matryca dowodowa

Klauzula	Miejsce oceny	Wymagany dowód / zapis	Kryterium decyzji
4.1.1 Kwalifikacje instruktorów	Dokumentacja, rozmowa z personelem	Aktualna licencja instruktorska PZJ lub równoważna; zaświadczenie o szkoleniu z pierwszej pomocy	Licencja ważna i na poziomie nie niższym niż wymagany; szkolenie z pierwszej pomocy nie starsze niż 3 lata
4.1.2 Kwalifikacje opiekunów koni	Dokumentacja, rozmowa z personelem	Dokument potwierdzający roczne doświadczenie lub ukończony kurs; zaświadczenie o szkoleniu z pierwszej pomocy weterynaryjnej	Wymaganie stanowiskowe spełnione; dokument potwierdzający zakończone szkolenie
4.2.1–4.2.3 Trenerzy zewnętrzni	Dokumentacja	Rejestr trenerów zewnętrznych; kopie licencji; pisemne potwierdzenie zapoznania z procedurami ośrodka	Rejestr aktualny; każdy aktywny trener zewnętrzny z ważną licencją i podpisanym zobowiązaniem
4.3.1–4.3.2 Szkolenie wstępne	Dokumentacja	Karta szkolenia wstępnego z podpisem pracownika, datą i zakresem	Karta podpisana przed samodzielnym objęciem obowiązków
4.4.1–4.4.3 Szkolenia okresowe	Dokumentacja	Zaświadczenia lub listy obecności szkoleń z ostatnich 12 miesięcy; odrębne zaświadczenie o szkoleniu z bioasekuracji	Szkolenia przeprowadzone nie rzadziej niż określono w 4.4; bioasekuracja co najmniej raz w roku
4.5.1–4.5.4 Ocena kompetencji	Dokumentacja, rozmowa z pracownikiem	Protokoły ocen z ostatnich 12 miesięcy; plany działań korygujących (jeśli dotyczy)	Ocena przeprowadzona dla każdego pracownika; wyniki udokumentowane i podpisane
4.6.1–4.6.3 Dokumentacja	Dokumentacja	Teczki pracownicze lub odpowiednie rejestry elektroniczne	Dokumenty kompletne, aktualne i dostępne podczas audytu; przechowywane co najmniej 5 lat

Bibliografia

- Polski Związek Jeździecki — Regulamin licencji instruktorskich i trenerskich
- FEI — Equine Welfare Standards
- FEI — Code of Conduct for the Welfare of the Horse
- ISO 9001:2015, Quality management systems — Requirements
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1465, z późn. zm.) — w zakresie obowiązków szkoleniowych pracodawcy